

A V I Z
**asupra proiectului de Ordonanță de urgență privind
protecția copilului aflat în dificultate**

Examinând proiectul de "**Ordonanță de urgență privind protecția copilului aflat în dificultate**", transmis cu adresa nr.166/23.05.1997 de Secretariatul General al Guvernului României - Direcția pentru urmărirea aplicării actelor normative,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a din Legea nr.73/1993 și al art.48 alin.2 din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil proiectul de ordonanță de urgență, cu observațiile și propunerile ce urmează:

I. Observații generale

1. Proiectul de ordonanță de urgență amenajează un nou regim pentru protecția copilului aflat în dificultate, în scopul inserției acestuia într-un mediu familial, rezervând ca alternativă în extremis modul de ocrotire rezidențial pentru asemenea categorii de minori. Accastă concepție este în consonanță cu principiile care inspiră convențiile internaționale în domeniu și la care România este parte, constituind de altfel motivul principal al reformei legislației românești în materie. Demersul în curs vădește totuși o oarecare inconsecvență, întrucât după un proiect de "Lege cu privire la regimul drepturilor copilului" înaintat de Guvern cu adresa nr.155/19.05.1997, precedat de două proiecte de hotărâri de Guvern, unul cu privire la organizarea

activității autorităților administrației publice locale în domeniul protecției drepturilor copilului și altul cu privire la criteriile de autorizare ale organismelor care desfășoară activități în domeniul protecției drepturilor copilului prin adopție, Guvernul înaintează spre avizare proiectul de ordonanță de urgență în discuție și pe cel cu privire la încuviințarea adopției amândouă acoperind domenii de reglementare din proiectul de lege menționat. Dacă acesta din urmă este preconizat ca un cadru unitar de reglementare a materiei, nu se justifică amputarea sau dezmembrarea sa, două domenii fiind deja desprinse prin cele 2 proiecte de ordonanță de urgență, astfel încât proiectul de lege n-ar mai avea rațiune suficientă pentru materiile ce-i rămân.

Apreciem fără a ignora importanța instituției adopției și a problematicii protecției unor categorii de minorii că reglementarea lor, chiar prin ordonanțe de urgență (fără a se inveda suficient împrejurările excepționale care să motiveze constituțional această procedură de legiferare) necesită reflecție mai aprofundată cu privire la fixarea soluțiilor și amenajarea materiei deopotrivă sub aspect normativ și instituțional.

2. Menționăm de asemenea, că atât Comitetul Român pentru Adopții cât și organisme specializate în domeniul protecției copilului sunt înființate prin legi care urmează să fie abrogate prin proiectele de ordonanță de urgență, respectiv proiectul de lege din care acestea sunt desprinse, iar aspecte privind organizarea și funcționarea lor fac obiectul celor două proiecte de hotărâre de Guvern care cronologic preced proiectele de ordonanță de urgență și în orice caz nu au cum se referi la acestea. S-ar cuveni prin urmare ca toate aspectele de ordin instituțional și administrativ să-și afle temeiul mai întâi în cele 2 proiecte de ordonanță de urgență, sau în proiectul de lege menționat care au forță de lege, și abia după să fie detaliate în plan organizatoric și funcțional prin hotărâri de Guvern .

3. Aprecem că proiectul de ordonanță de urgență supus avizării poate constitui cadrul general pentru protecția unor minori aflați în dificultate, domeniul ce-i face obiect de reglementare putând să fie bine circumstanțiat fără riscul de interferențe ori dublă întrebuintare cu reglementări de dreptul familiei.

II. Observații la text

1. Semnalăm că proiectului îi lipsește formularea temeiului uzual: " în temeiul art.114 alin.(4) din Constituție,Guvernul României adoptă următoarea Ordonanță de urgență"; omisiunea semnalată poate fi complinită prin formula propusă.

În cuprinsul proiectului în multe texte acest act normativ este denumit "lege" (fiind conceput probabil inițial ca lege). Este necesar să se opereze corecturile respective.

2. La art.4 alin.(2) pentru a da expresie exigențelor tehnice privind redactarea textelor legislative propunem remanierea enunțului după cum urmează:

"(2) În vederea exercitării **atribuțiilor prevăzute la alin.(1)**, în subordinea

3. La art.5 alin.(1) rândul 2 expresia "consiliile locale ale Municipiului București" trebuie înlocuită cu "consiliilor locale ale **sectoarelor Municipiului București**", iar la alin.(2) în rândul 3, după "teritoriul județului" trebuie inserat "respectiv Municipiul București".

4. La art.6 alin.(3), în rândul penultim trebuie adăugat după "serviciul public județean specializat" domeniul acestuia, anume "pentru protecția copilului", aceeași inserție urmând a fi operată și la alin.(4) rândul 1.

5. La art.7 și art.11. Sintagma "interesele superioare ale copilului" trebuie înlocuită "cu intersul superior al copilului", întrucât ca fixează o **finalitate** iar nu obicctive selecționate, așa cum precizează expres și indubitabil deopotrivă Convenția ONU cu privire la drepturile copilului, ratificată de România prin Legea nr.18/1990 și Convenția de la Haga asupra protecției copiilor și cooperării în materia adopției internaționale, ratificată de România prin Legea nr.83/1994.

6. La art.8 alin.(1) rândul 2 expresia "declarați morți" trebuie înlocuită cu "declarați judecătorește morți".

La alin.(2) pentru acuratețea expresiei legislative sintagma "în această situație" trebuie înlocuită cu " în situația prevăzută la alin.(1)".

7. La art.11, pentru a evita repetițiunea termenului "condițiile" în rândul 4-5, propunem reformularea: "vor crea condițiile necesare pentru aceasta, în conformitate cu prevederile legii".

8. La art.12 alin.(1), 13 alin.(3), 14 alin.(1), 19 și **passim**, conform exigențelor de redactarea a textelor legislative trimiterele la alte texte se fac nu prin redarea in extenso, ci abreviativ a diviziunilor: **art.** în loc de "articol", **alin.** în loc de "alineat", **lit.** în loc de "litera".

9. La art 14 alin. 2, pentru fluența enunțului și uniformitatea exprimării propunem înlocuirea sintagmei "plasamentul în regim de

urgență a copilului" oricum neacordată gramatical cu "plasamentul copilului în regim de urgență"; aceeași observație și propunere sunt de făcut și pentru alin.(4) rândul 6, iar atât în rândul 1 cât și în rândul 6 "plasarea" trebuie înlocuită cu **plasamentul**.

10. La art.20 lit.b obligația serviciului public specializat sau a organismului privat, care a primit copilul în încredințare sau în plasament, de a **determina** opinia copilului capabil de discernământ cu privire la familia sau persoana propusă pentru a-l primi, este cel puțin impropriu formulată, întrucât însinuează ideea unor presiuni sau influențe, ori intenția legiuitorului este ca opinia copilului în această privință să fie liberă și cât mai în cunoștință de cauză; propunem înlocuirea sintagmei "să determine" cu: "**să asculte și să țină seama de opinia**".

La lit.e pentru claritatea dispoziției și fluența enunțului propunem reformularea textului după cum urmează:

"**să asigure** spații special amenajate în cadrul sau în afara centrelor de plasament și mijloacele necesare pentru contactul personal și nemijlocit al copilului cu părinții săi, dacă este cazul, potrivit regulamentelor".

11. La art.21, atât pentru rectitudinea expresiei juridice, cât și pentru uniformitatea de terminologie a celor 2 alineate, propunem înlocuirea termenului "obligații" din enunțul cadru cu "**atribuții**".

12. La art.23 alin.3. Textul stabilește un salariu pentru persoana căreia i-a fost încredințat sau plasat copilul; s-ar cuveni ca dispoziția să fie mai precisă, menționând că acest salariu se acordă pentru fiecare copil încredințat sau plasat și pe întreaga durată a încredințării sau plasamentului. În fraza finală textul introduce o discriminare care ar putea fi chiar neconstituțională, dar în orice caz este lipsită de logică și contraproductivă, întrucât dacă persoana căreia i-a fost încredințat sau plasat copilul este rudă a acestuia până în gradul IV inclusiv, ea nu primește salariul menționat, disuadându-se astfel disponibilitatea rudelor de a solicita și primii în încredințare ori, plasament copilul, deși probabilitatea oferirii de către acestea a unui mediu familial adecvat, îndeplinirea celorlalte condiții legale fiind verificată, este mai mare decât atunci când ar fi vorba de alte persoane.

Pentru aceste motive și pentru precizia și claritatea dispoziției, propunem eliminarea frazei finale și reformularea textului după cum urmează:

"(3) Persoana sau, după caz, unul dintre soții cărora le-au fost încredințați sau plasați copii au dreptul, **pe durata încredințării sau plasamentului, pentru fiecare copil, la un salariu egal cu salariul brut lunar al asistentului social cu pregătire medie, încadrat la bază și care crește corespunzător cu fiecare an din durata încredințării sau plasamentului.** Perioada încredințării sau plasamentului se consideră vechime în muncă. Pentru persoanele pensionate suma se plătește ca indemnizație lunară. **Suma prevăzută ca salariu sau indemnizație în prezentul alineat se plătește** numai persoanelor care au obținut atestatul de asistent maternal profesionist din partea Comisiei pentru Protecția Copilului a județului sau sectorului Municipiului București în care domiciliează, în **condiții** ce vor fi stabilite prin hotărâre a Guvernului".

La alin.6, pentru claritatea expresiei și preciziunea juridică propunem reformularea textului după cum urmează:

"(6) Prevederile **alin.(1)-(5)** nu sunt aplicabile în cazul în care copilul a fost încredințat în vederea adopției".

13. La art.24 alin.2, dispoziția este cel puțin discutabilă, întrucât obligă pe părintele care nu poate plăti contribuția lunară la întreținerea copilului încredințat sau plasat, să presteze o activitate neremunerată în folosul colectivității, pe toată durata măsurii încredințării sau plasamentului .

Subliniem că nici o instanță judecătorească n-ar putea obliga părintele la o muncă neremunerată în folosul colectivității, cu atât mai puțin Comisia pentru Protecția Copilului ar putea fi investită prin lege cu o asemenea prerogativă. Dispoziția are un iz compensator (în considerarea costului încredințării sau plasamentului, pe care îl suportă statul - art.23 alin.(3)), dar chiar dacă o asemenea obligare la muncă, fără a fi sancționatorie, ar fi considerată compensatorie, tot nu subzistă temei juridic suficient pentru a fi instituită prin lege. Mult mai simplu și în conformitate cu principiile de drept, textul ar putea dispune obligarea părinților la a plăti către autoritatea administrației publice locale, o contribuție lunară pentru întreținerea copilului încredințat sau dat în plasament.

14. La art.25 în ultimul rând al dispoziției cadru, sintagma "având în vedere" se cuvine a fi înlocuită, pentru o exprimare juridică mai adecvată cu "**și să acționeze pentru**".

15. La art.27 alin.(1) este de reflectat dacă termenul "părăsit" n-ar trebui înlocuit cu "**abandonat**", abandonul fiind uzual în terminologia legislativă și în convențiile internaționale în materie.

16. La art.31 alin.(3) textul dispune că autorizarea unui organism privat străin pentru a desfășura activității în domeniul protecției copilului pe teritoriul României, este posibilă numai dacă acesta este reprezentat de un organism privat român autorizat. Art.12 al Convenției de la Haga nu pune această condiție, iar dispoziția analizată rămâne oricum confuză, neprecizând dacă obligația reprezentării constituie doar o condiție pentru autorizare sau dacă organismul privat străin autorizat nu poate activa în România direct și în nume propriu ci numai printr-un organism privat român autorizat, în calitate de mandatar.

Sugerăm eliminarea alin.(3).

17. La art.40 alin.1 rândul 3 sintagma "hotărâri rămase în vigoare" este improprie întrucât este vorba de acte administrative iar nu normative; în realitate ipoteza are în vedere măsuri de protecție în curs conform unor hotărâri ale comisiilor teritoriale pentru ocrotirea minorilor, aceste măsuri urmând a fi revizuite dacă sunt contrarii spiritului și finalității reglementării propuse prin proiect. Este de principiu că, chiar hotărârile judecătorești privind protecția minorilor au caracter provizoriu, adică sunt revizuibile, același tratament avându-l și hotărârile în discuție. Textul nu se expune nicicum la reproșul de retroactivitate. Propunem înlocuirea expresiei "rămase în vigoare" cu sintagma "în curs de aplicare".

La alin.(2) Propunem înlocuirea sintagmei "acestui termen" cu "termenului prevăzut la alin.(1)".

18. La art.43 după mențiunea "Legea nr.3/1970" trebuie adăugată precizarea "publicată în Buletinul Oficial nr.28/28.03.1970".

PREȘEDINTE,

Valer DORNEANU

București
Nr. 338/29.05.1997